

שםות יד בשלחת

**כיה ווישבו המלכים ויכפו
את הרכוב ואת הדפזרים לכל חיל
פרעה הבאים אחריהם בים לא
בשאר בהם עד אחד :**

סכלתא

(כח) וישבו המלכים ויכפו את הרכוב אף לפרשנה דבר ר' יהוה שנאמר סדרנות פרעה וחולו ונוי ר' נתניה אמר חוץ פרעה עלי הכתוב אומר בעבור ואת העסדרתק (עמוט ס). ר' ש אמר באהרונה יד פרעה וטבחו שנאמר כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשו ביום ושב ה' עלייתם את כי חיים

**פרעה נשאר בחיים
כדי לראות באסון עתו**

ר' עכשוו הגיעו ליריו מעריב ובו הכתבה או אישת קברור טרעתו (7.4.96), לפניה הגילוי הארכיאולוגי של מציאות קברור של רעמסס השני סותר את המסורת, שפרעה נבש בים. ברצוני להביאו שני קטעים בדרכיו ח'יל, המכחים, כי פרעה בלבד והשורן בחיים כמי שיראה במפלת עמו: רעת זקנים מבעלית התוספות (שםות י"ד, כ"ח) "לא נשאר בהם עד אחר - אבל אהר נשאר והוא פרעה", במקבילו קיימת מוח לוקט: "ישובו המות ויכסו את הרכוב וכו' - אבלו רעת, דברי רבי יהודה, ר' נתניה אמרו - חוץ פרעה". ובכך גלווי קברור של פרעה רעמסס השני אינו עומד בסתריה לרוברי ח'יל.

■ ח'יל הוב יוסף באיזיד, פתוח תקווה

רעת זקנים מבעלית התוספות

(כח) לא נאל נסס פד פמד. לא נאל נסס וכטמ' ערפה וכטמ' נסס וכטמ' פסס מל פמו :

זקנו של פרעה

ונביא בהזדמנות זו מעשה ברבי מגור צ'יל שבביקורו במצרים סייר באיזור הפרמידות והציבע על אחד המלכים החנוטים וטען כי זהו פרעה שהיה בימי משה רבינו, ושאלתנו כיצד זיההו ומה בטחו נזיהוי, הפנה את השואלים למסכת מועד קטן י"ח. וטען שזיהה את פרעה לפי אורך זקנו וחרי הגمرا: "פרעה שהיה בימי משה הוא אמה זקנו אמה..."

ואלן מגלהן פרק שלישי מועד קטן י"ח

ואCMD

אביטול ספרא מישטיה דרב (*פפ"א) פרעה שהיה בימי משה הוא אמה זקנו אמה ופרמשתקו אמה וורת לקים מה שנאמרא זישפל אגשס יקס עלייה ואCMD אביטול ספרא משטיה דרב (*פפ"א) פרעה שהיה בימי משה אמוני דהה שנאמרא דנטה זיא המימה וני :

ואגב, נוסיף שהגمرا במסכת סנהדרין (דף ק:) מסבירה שניתן לקבוע את אופי האדם לפי זקנו:

ולדקו — קורטמן — בעל זקן קטן הוא ערמוני וחריף.

עבדקו — סכסכו — בעל זקן עבה הוא טפש ואיש מריבות.